



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou v právní věci

žalobce: **XXX**
státní příslušnost: XXX
t. č. pobytem XXX

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
Nad Štolou 936/3, P. O. BOX 21, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2024, č. j. OAM-306/ZA-ZA11-D02-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2024, č. j. OAM-306/ZA-ZA11-D02-2024, *se ruší a věc se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Jde tu o přemístění žalobce, který v Česku požádal o mezinárodní ochranu, do Maďarska na základě nařízení Dublin III. Soud se zabýval tím, zda žalovaný řádně zdůvodnil, proč nevyužil diskreční oprávnění podle čl. 17 tohoto nařízení. A otázkou, zda předání žalobce do Maďarska nebrání systémové nedostatky tamějšího azylového systému. Právě v této druhé otázce shledal žalobu důvodnou.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce na konci února letošního roku podal v Česku žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 5. 2024, č. j. OAM-306/ZA-ZA11-D02-2024 („rozhodnutí žalovaného“), řízení o této žádosti zastavil [§ 25 písm. i) zákona o azylu]. Posoudil ji jako nepřipustnou [§ 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu]. Příslušnost k jejímu posouzení má totiž podle nařízení Dublin III Maďarsko.
3. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že žalobce vycestoval v únoru letecky z Petrohradu přes Baku do Budapešti. Tam na něj čekala manželka. Společně odjeli do Česka. Manželka je Ukrajinka a pracuje v Boskovicích. O mezinárodní ochranu žalobce požádal proto, že nesouhlasí s ruskou politikou. Je pacifistou. Chce klidně žít se svojí rodinou a pracovat. Obává se mobilizace.
4. Žalobce si vyřídil maďarské schengenské vízum. Neměl ale v úmyslu tam pobývat. V Česku má manželku, se kterou se seznámil před pěti lety v Petrohradu. Vzali se na Valentýna roku 2020. Nějakou dobu žili na Ukrajině, ale manželka se kvůli práci odstěhovala do Česka. Poslední dva roky spolu nežili, ale byli v každodenním kontaktu. V Maďarsku nikoho nemá. V Česku má i zázemí. Žalobce nevěděl, jaké přesně má manželka pobytové oprávnění. Je ale soběstačná a není závislá na pomoci druhých.
5. Žalovaný dospěl k závěru, že příslušnost k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu má v souladu s čl. 12 nařízení Dublin III Maďarsko. Žalobce byl totiž v době podání žádosti držitelem platného maďarského víza. Maďarsko svou příslušnost uznalo.
6. V rozhodnutí se žalovaný zabýval otázkou, zda v Maďarsku existují systémové nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Dospěl k závěru, že ne. Vycházel z *Informace OAMP ze dne 10. července 2023, Maďarsko – Azylový systém („Informace OAMP“)*. Z ní je podle něj zřejmé, že maďarský systém je koherentní s českým a zároveň odpovídá normám Evropské unie. Žalovaný na podkladě této zprávy popsal průběh azylového řízení v Maďarsku. Mimo jiné uvedl, že od května 2020 musí potenciální žadatel nejprve podat tzv. prohlášení o úmyslu za účelem podání žádosti o azyl na maďarském velvyslanectví v Bělehradě nebo Kyjevě.
7. Žalovaný dále v rozhodnutí zmiňuje *Informace Státního generálního ředitelství pro dohled nad cizinci („NDGAP“) ohledně procesních prvků a práv žadatelů podléhajících přemístění dle Dublinského nařízení ze dne 3. května 2023 („Informace NDGAP“)*. Žadatelé přemístění do Maďarska podle ní dostávají možnost podat žádost o mezinárodní ochranu přímo na území Maďarska. Tento dokument schválila Agentura EU pro otázky azylu („EUAA“).
8. Pak se žalovaný zaměřil na případné použití čl. 17 nařízení Dublin III. Každý členský stát EU se podle něj může rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, i když není podle nařízení Dublin III jinak příslušný k jejímu posouzení. Žalobce se ovšem nepotýká se žádným zdravotním omezením a neužívá pravidelně léky. Nepatří mezi zranitelné osoby. V minulosti tu dlouhodobě nepobýval a nemá zde vytvořené významné socio-ekonomické vazby. Jeho manželka je poživatelkou dočasné ochrany. Manželé z vlastního rozhodnutí udržovali vztah na dálku několik let. Žalobce má možnost požádat o dočasnou ochranu na základě sloučení s manželkou. Není možné, aby se dovolával práva žít se svou manželkou právě v Česku, pokud manželka nebyla ochotná společně pobývat v jiném státě.

III. Žaloba

9. Žalobce nejprve vznáší námitky týkající se čl. 17 nařízení Dublin III. Žalovaný neposoudil přiměřenost dopadů jeho rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Žalobce požádal o mezinárodní ochranu právě v Česku, protože tu již pobývá a pracuje jeho manželka, s níž se chce sestěhovat. Není tedy pravdou, že tu nemá významné socio-ekonomické vazby. Žalovaný se zaměřil pouze na skutečnost, že žalobce měl maďarské vízum. Nemá tam ale žádné vazby. Naopak má zájem setrvat v Česku, kde nyní žije se svou manželkou a plánuje se zapojit do pracovního procesu. Jeho vycestování by bylo nehospodárné.
10. Sám žalovaný navrhuje žalobci, aby požádal o dočasnou ochranu na základě sloučení s manželkou. Bylo by logické, aby se řízení ve věci mezinárodní ochrany (včetně případného řízení o dočasnou ochranu) vedlo v Česku. Odůvodnění nařízení Dublin III v bodu 17 uvádí, že každý členský stát by měl mít možnost odchýlit se od kritérií příslušnosti za účelem sloučení rodinných příslušníků. Žalovaný se snaží situaci žalobce v tomto ohledu bagatelizovat.
11. Žalobci nelze klást k tíži, že s ním v posledních dvou letech manželka nechtěla pobývat na území jiného státu. Žalobce je občan Ruské federace, jeho manželka občanka Ukrajiny. Vzhledem k vypuknutí válečného konfliktu mezi těmito dvěma zeměmi nelze požadovat, aby se manželka žalobce, která v Česku požívá dočasnou ochranu právě z důvodu války na Ukrajině, přestěhovala za žalobcem do Ruska a pobývala tam s ním. Je lidsky pochopitelné, že nyní chtějí oba žít opět spolu. Nikdy mezi sebou nepřerušili kontakt a vybrali si Česko, protože tu manželka žalobce již pobývá a má tu zázemí. Rovněž není pravdou, že žalobce nevyjádřil námitky proti předání do Maďarska. Žalobce od počátku tvrdí, že chce žít s manželkou v Česku.
12. Ustanovení čl. 17 nařízení Dublin III lze použít, pokud měl například cizinec k Česku dlouhodobý vztah, znal místní prostředí a měl zde přátelské vazby (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2020, č. j. 33 Az 51/2020-39; „rozsudek 33 Az 51/2020“). Tím spíše je tedy podle žalobce možné použít toto ustanovení v jeho případě. Žalovaný má při práci s čl. 17 povinnost hledat racionální řešení, která jsou přiměřená konkrétním okolnostem. Snaha žalobce požádat o mezinárodní ochranu v Česku není projevem tzv. *asylum shoppingu*. Maďarské vízum si žalobce vyřídil pouze proto, že české získat nemohl v důsledku celkové politické situace. Odůvodnění, proč žalovaný nepoužil čl. 17, je soupisem kusých zavádějících zjištění a výčtem judikatury, aniž by učinil souvislou správní úvahu.
13. Druhá skupina žalobních námitek se týká *systémových nedostatků maďarského azylového systému podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III*. Maďarský azylový systém ve skutečnosti trpí významnými nedostatky. Neexistuje tam možnost odvolání proti rozhodnutí o žádosti ve druhém stupni. Lhůty pro podání žaloby jsou extrémně krátké (tři dny ve zkráceném řízení a osm dnů v řádném řízení). Kvůli tomu je pak v praxi velmi obtížné zajistit si právní pomoc. Žadatelé nedostávají kapesné, nemají právo pracovat, dochází k omezení jejich přístupu ke vzdělání. V průběhu řízení jsou omezení na svobodě.
14. Podle zprávy *Human Rights Watch* v roce 2021 došlo v Maďarsku k výraznému poklesu žádostí o mezinárodní ochranu kvůli uzavření hranic. Docházelo k násilnému stěhování žadatelů z Maďarska do Srbska. Evropský soud pro lidská práva shledal vůči Maďarsku porušení zákazu kolektivního vyhoštění. Německý správní soud v Mnichově v červnu 2022 zakázal transfery žadatelů do Maďarska právě z důvodů přetrvávajících systémových nedostatků, které jsou tak intenzivní, že nelze očekávat jejich nápravu v dohledné

budoucnosti. Ze zprávy *Amnesty International* za rok 2023 vyplývá, že se na politice zacházení s uprchlíky a žadateli o azyl v Maďarsku nic nezměnilo. Do konce roku 2023 přístup k podávání žádostí o azyl získalo pouze 16 osob. Evropský soud pro lidská práva vydal šest rozsudků, ve kterých rozhodl, že Maďarsko porušilo práva uprchlíků a migrantů tím, že je svévolně zadrželo a použilo nadměrnou sílu proti lidem na hranicích. I česká judikatura potvrzuje, že v Maďarsku existují systémové nedostatky, pokud jde o azylové řízení. Maďarsko v minulosti bylo a nadále je problémovou zemí

15. Aktuálně není jisté, že vůbec lze v Maďarsku podat žádost o mezinárodní ochranu v souladu se zárukami plynoucími z unijního práva. Pokud by maďarské orgány žalobci neumožnily pokračovat v řízení o žádosti, kterou podal v Česku, neměl by, jak se proti jejich postupu bránit. I v případě, že by jeho žádost v Maďarsku projednali, ale označili ji za nepřípustnou, pak neexistuje proti takovému rozhodnutí prostředek nápravy, který by bylo možné považovat za účinný.
16. O tom, že se přístup Maďarska k azylovému řízení i osobám nelegálně pobývajícím na území nemění, svědčí i skutečnost, že dne 13. 6. 2024 Soudní dvůr udělil Maďarsku pokutu za nedodržení jeho dřívějšího rozsudku. Maďarsko totiž nezavedlo nezbytná opatření ve své migrační politice, která po něm Soudní dvůr žádal už v roce 2020.

IV. Vyjádření žalovaného k žalobě

17. Žalovaný ve vyjádření k žalobě prakticky zopakoval obsah svého rozhodnutí. Za dostačující považuje *Informaci NDGAP*. Žadatelé přemístění do Maďarska podle ní dostávají možnost podat žádost o mezinárodní ochranu přímo tam. Podle žalovaného pak z nařízení Dublin III nevyplývá, že by žalovaný měl vyžadovat diplomatické záruky. Na konci ledna (sic!) přesto o ně pro žalobce požádal. Maďarsko ale odkázalo na *Informaci NDGAP*. Žalovaný považuje tento dokument za dostatečně věrohodný a nemá pochybnosti o řádném azylovém řízení v Maďarsku.
18. Žalobce poprvé vznesl námitky systémových nedostatků až v žalobě. Není ovšem osobou, která by měla vyživovací povinnost vůči nezletilým rodinným příslušníkům. Z výkladu a praxe NDGAP vyplývá, že žadatelé, kteří v minulosti sami nepodali žádost o udělení mezinárodní ochrany v Maďarsku, po uskutečnění transferu dostanou výzvu k prohlášení o záměru žádat o mezinárodní ochranu, což vede k zahájení řízení o mezinárodní ochraně. Maďarsko není státem, o němž lze *a priori* předpokládat, že by v něm docházelo k systémovým nedostatkům azylových řízení, dosahujících rizika nelidského či ponižujícího zacházení. V případě většiny členských zemí Evropské unie nelze říci, že by trpěly systémovými nedostatky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28).
19. K čl. 17 nařízení Dublin III pak žalovaný uvádí, že jde o oprávnění členského státu a ne povinnost. Proto není využití diskrečního oprávnění vynutitelné – ani soudní cestou. Užití diskrečního oprávnění se týká jen vskutku výjimečných případů, kterých bude v porovnání s celkovým obvyklým počtem žádostí o azyl výrazná menšina.

V. Hodnocení věci soudem

20. Žaloba je důvodná.

21. Žalobce vznášá dva okruhy žalobních námitek. Podstatou prvního je tvrzení, že (1) žalovaný měl využít diskreční oprávnění podle čl. 17 nařízení Dublin III. Druhý okruh námitek se týká (2) otázky systémových nedostatků maďarského azylového systému, které by případně mohly bránit v předání žalobce do Maďarska. Soud se v tomto pořadí námitkami žalobce zabýval. Druhou z nich shledal důvodnou.

a. Rozhodnutí žalovaného nevyužít diskrečního oprávnění podle čl. 17 nařízení Dublin III ob stojí

22. Podle čl. 17 odst. 1 první věty nařízení Dublin III platí: „Odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.“

23. Uvedené ustanovení upravuje tzv. doložku svrchovanosti, která zachovává členskému státu pravomoc převzít odpovědnost za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu bez ohledu na kritéria stanovená nařízením Dublin III. Členskému státu, který rozhoduje o přemístění žadatele, tedy dává možnost si podle svého vlastního uvážení ponechat žadatele ve své vlastní jurisdikci, přestože v souladu s nařízením Dublin III má příslušnost k posouzení jeho žádosti jiný stát.

24. Podle Soudního dvora se každý členský stát může svrchovaně rozhodnout s ohledem na politické, humanitární a praktické úvahy, zda přijme žádost o mezinárodní ochranu k posouzení (rozsudek ze dne 4. 10 2018, *Fathi*, C-56/17, bod 53). S ohledem na rozsah této posuzovací pravomoci je na dotčeném členském státu, aby určil, za jakých okolností si přeje využít možnost danou diskrečním ustanovením v čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, a sám akceptoval, že posoudí žádost o mezinárodní ochranu, k jejímuž posouzení není příslušný (rozsudek ze dne 23. 1. 2019, *M. A. a další*, C-661/17, bod 59).

25. Tato možnost posoudit žádost o mezinárodní ochranu však představuje pouze diskreční oprávnění členského státu, *nikoli jeho povinnost*. Případné využití čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III je otázkou správního uvážení žalovaného. Žadatel na něj proto nemá právní nárok. Soudní dvůr nedávno dokonce rozhodl, že členské státy ani nemusí poskytovat ve svém právu účinný prostředek nápravy proti rozhodnutím podle čl. 17 nařízení Dublin III (rozsudek ze dne 18. 4. 2024, *AHY*, C-359/22).

26. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu každopádně diskrece žalovaného ohledně (ne)využití čl. 17 nařízení Dublin III není bez limitů. Pokud v konkrétním případě existují *důvody hodné zvláštního zřetele*, má žalovaný povinnost zdůvodnit, proč diskrečního oprávnění nevyužil (rozsudek ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24). Úkolem soudu je v těchto případech přezkoumat, zda žalovaný při práci s čl. 17 nařízení Dublin III nepřekročil meze svého uvážení či zda toto uvážení nezneužil (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2015, č. j. 8 As 133/2014-51, č. 3314/2015 Sb. NSS, bod 23 a judikaturu tam citovanou). Soud tak posuzuje, zda správní rozhodnutí není svévolné, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku žalovaný zjistil řádným procesním postupem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, nebo usnesení ze dne 24. 3. 2014, č. j. 8 Azs 16/2013-56, bod 8). Soudu přitom nepřísluší, aby nahrazoval správní uvážení žalovaného svou vlastní úvahou.

27. Nejčastější důvod použití diskrečního oprávnění vyjadřuje bod 17 odůvodnění nařízení Dublin III takto: „Kterýkoli členský stát by měl mít možnost odchýlit se od kritérií příslušnosti, zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, *aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky* (...) a posoudit žádost o mezinárodní ochranu, která byla podána tomuto nebo jinému členskému státu, i když pro toto posouzení není příslušný podle závazných kritérií stanovených tímto nařízením“ (zvýraznil soud). Nejvyšší správní soud dodává, že případy hodné zvláštního zřetele lze dělit do dvou typových skupin: (1) *případy, ve kterých má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k Česku, resp. Česko má zvláštní zájem na jeho ochraně* (např. za prokázané služby státu či pro jiný specifický vztah k němu), a (2) *případy, ve kterých by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Dublin III typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla* (rozsudek ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24, bod 33).
28. Z uvedeného plyne, že *existence rodinných vazeb je relevantním důvodem, aby žalovaný zvážil, zda převezme odpovědnost za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu* podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. I samotné nařízení klade velký důraz na zachování rodinných vazeb. Jsou prvořadým kritériem pro určení státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu (viz čl. 9 až 11 nařízení Dublin III). U zletilých žadatelů jsou však relevantní pouze v případě, že se jedná o rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 písm. g) nařízení (tím by manželka žalobce byla), který je ale zároveň poživitelem mezinárodní ochrany (čl. 9 nařízení Dublin III) nebo žadatelem o mezinárodní ochranu (čl. 10 nařízení Dublin III). Mezinárodní ochranou se tu přitom myslí jen její formy podle kvalifikační směrnice [čl. 2 písm. b), c) f) nařízení Dublin III]. Což už manželka žalobce nesplňuje, protože je poživatelkou dočasné ochrany podle směrnice o dočasné ochraně. To již podle nařízení Dublin III příslušnost k posouzení žalobcovy žádosti Česku nezakládá.
29. Má-li tedy zletilý žadatel na území některého členského státu rodinného příslušníka, který zde pobývá na základě jiného právního titulu, než je mezinárodní ochrana podle kvalifikační směrnice, pak pro určení příslušnosti podle nařízení Dublin III taková rodinná vazba nehraje žádnou roli. To lze ovšem zohlednit právě skrze čl. 17 nařízení Dublin III. Z judikatury plyne, že mezi okolnosti hodné zvláštního zřetele je třeba zařadit i tvrzení o existenci družky, přítelkyně či manželky v Česku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44, či rozsudek zdejšího soudu ze dne 4. 1. 2023, č. j. 41 Az 36/2022-60 „rozsudek 41 Az 36/2022“).
30. Podobnému tématu, o jaké jde v této věci, se Krajský soud v Brně věnoval právě v rozsudku 41 Az 36/2022. Žalobce v dané věci byl také Rusem a měl zde manželku Ukrajinu (měla povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia). S námitkami na poli čl. 17 nařízení Dublin III uspěl. Soud tehdy odmítl i argumentaci žalovaného, že manželé v minulosti po určitou dobu žili odděleně. Důležité naopak bylo, že do budoucna chtěli žít spolu.
31. Je tu však jeden podstatný rozdíl. Žalobce ve věci řešené rozsudkem 41 Az 36/2022-60 neměl reálnou možnost vyřídit si jiné pobytové oprávnění, které by mu umožnilo setrvat v Česku s jeho manželkou (bod 29 rozsudku 41 Az 36/2022). *Zde ji ovšem žalobce měl a má*. Jak žalovaný ve svém rozhodnutí správně zmínil, pokud má jeho manželka dočasnou ochranu, tak si žalobce mohl požádat o oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany kvůli sloučení rodiny (§ 51 zákona o dočasné ochraně a čl. 15 směrnice o dočasné ochraně).

32. Podle § 51 odst. 2 zákona o dočasné ochraně se rodinným příslušníkem cizince požívajícího dočasné ochrany se pro účely sloučení rodiny a poskytování finančního příspěvku rozumí manžel za předpokladu trvání manželství v době, kdy nastaly skutečnosti odůvodňující poskytnutí dočasné ochrany. Tyto podmínky žalobce a jeho manželka splňují. Vzali se již v roce 2020. A 24. 2. 2022, kdy Rusko zahájilo invazi na Ukrajinu, což bylo poté důvodem ke spuštění mechanismu dočasné ochrany, tedy jejich manželství existovalo.
33. Pokud proto žalobce měl k dispozici tuto cestu sloučení rodiny, pak ovšem jeho případ není podle soudu zvláštního zřetele hodný ve smyslu nařízení Dublin III. Už mu chybí punc jisté výjimečnosti, který mívají případy, ve kterých chybí jiné řešení, jak vzniklou rodinnou situaci rozumně řešit. Právě v takových případech lze o použití čl. 17 nařízení Dublin III uvažovat.
34. Případ žalobce pak nelze skutkově srovnávat s věcí řešenou rozsudkem 33 Az 51/2020, jak žalobce namítá. Šlo tehdy o žadatele, který měl k Česku silné osobní vazby související s jeho dřívějším podnikáním a dlouhodobým pobytem na českém území. Tento rozsudek tedy stojí na úplně jiném skutkovém pozadí.
35. Byť tedy lze mít vůči odůvodnění rozhodnutí žalovaného ve vztahu k čl. 17 nařízení Dublin III jisté dílčí výhrady (např. již výše uvedený nepřesvědčivý argument poukazující na to, že žalobce a jeho manželka spolu dlouho žili odděleně), v tomto případě ob stojí. *Poukaz žalovaného na možnost sloučení rodiny, pokud má jeho manželka dočasnou ochranu, je pádný.* A je to dostatečným důvodem, proč žalovaný diskreční oprávnění nevyužil. Rozhodnutí žalovaného proto nemohlo nepřiměřeně zasáhnout do soukromého a rodinného života žalobce. Ten naopak měl (a má) možnost, jak se jeho ochrany domoci. Žádost o mezinárodní ochranu nebyla vhodným nástrojem k dosažení tohoto konkrétního cíle.
36. Primárním cílem nařízení Dublin III je totiž přispívat k vytvoření Společného evropského azylového systému, nikoliv napomáhat ke slučování rodin cizinců z třetích zemí. Rozhodnutí o určení státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu by proto mohlo do práva na respektování soukromého a rodinného života žadatele nepřiměřeně zasáhnout pouze *zcela výjimečně*. Ustanovení čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Jak již soud uvedl, s ohledem na možné řešení situace žalobce a jeho manželky jeho případ *výjimečný není*. Námitky týkající se čl. 17 nařízení Dublin III tedy nejsou důvodné.

b. Žalovaný nedostatečně posoudil existenci systémových nedostatků v Maďarsku ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III

Obecné principy

37. Podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že přemístění do příslušného státu není možné, jestliže existují závažné důvody se domnívat, že tam dochází k systematickým (systémovým) nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU. V dublinském systému proto nelze přemísťovat žadatele o mezinárodní ochranu do zemí, kde azylové řízení nebo podmínky přijetí vykazují natolik závažné (systémové) nedostatky, že by přemístění do této země vystavilo žadatele riziku špatného zacházení rozporného s čl. 4 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech.

38. Tyto požadavky konkretizovala judikatura Soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva. Přímou k možnosti vzniku újmy v podobě špatného zacházení se žadateli v dublinském systému jde zejména rozsudky velkého senátu Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, *N. S. a M. E.*, C-411/10 a C-493/10; ze dne 14. 11. 2013, *Puid*, C-4/11, a ze dne 10. 12. 2013, *Abdullahi*, C-394/12; a dále rozsudky velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 1. 2011 ve věci *M.S.S. proti Belgii a Řecku*, stížnost č. 30696/09, a ze dne 4. 11. 2014 ve věci *Tarakhel proti Švýcarsku*, stížnost č. 29217/12. Z této judikatury plyne, že riziko špatného zacházení, které brání předání žadatele do země jinak určené za příslušnou v souladu s nařízením Dublin III, může existovat buď v této příslušné zemi (například z důvodu nevyhovujících přijímacích podmínek) anebo ve třetí zemi (včetně země jeho původu) pokud hrozí navrácení žadatele, aniž by příslušný stát jeho žádost řádně posoudil.
39. V případě dublinského řízení má žalovaný v zásadě vždy povinnost zabývat se otázkou, zda přemístění žadatele do příslušného členského státu nevyklučuje existence systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Žalovaný má z toho důvodu povinnost shromáždit relevantní podklady o přijímacím členském státě, aby mohl tuto otázku řádně posoudit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44).
40. Postupem času judikatura tyto požadavky upřesnila tak, že neplatí absolutně. V případě každého členského státu, který má být podle nařízení Dublin III příslušným k posuzování žádosti, *žalovaný musí ve svém rozhodnutí uvést úvahu o existenci či neexistenci systémových nedostatků*. Pokud se taková úvaha neopírá o konkrétní důkazy nebo zcela chybí, znamená to nepřezkoumatelnost takového rozhodnutí. Tento závěr však podle Nejvyššího správního soudu nelze bez dalšího vztáhnout na veškeré členské státy EU, které mohou být podle čl. 3 nařízení Dublin III příslušné k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu. V případě *většiny členských zemí (s výjimkou zejména Maďarska, Itálie nebo Řecka)* nelze říci, že by zřejmě či alespoň pravděpodobně trpěly systémovými nedostatky.
41. Proto v případě této většiny neproblémových zemí postačí, pokud je v rozhodnutí žalovaného jen obecná úvaha ohledně neexistence systémových nedostatků. Nejvyšší správní soud poukázal na to, že v právu EU i nadále platí zásada vzájemné důvěry, jakkoliv otřesená v důsledku migrační krize v půlce minulé dekády. *Dodržování základních lidských práv členskými státy je vyvratitelnou domněnkou*, přičemž v případě většiny členských zemí tato domněnka prozatím vyvrácena nebyla (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28, body 8 a 9).
42. Jak ovšem vyplývá z následujícího odůvodnění, v případě Maďarska byla *podložená* úvaha o existenci či neexistenci systémových nedostatků nutná.

Maďarský azylový systém v judikatuře českých soudů

43. Tématu systémových nedostatků maďarského azylového systému se zdejší soud v posledním roce věnoval opakovaně [rozsudky ze dne 30. 6. 2023, č. j. 41 Az 20/2023-49 („rozsudek 41 Az 20/2023“), ze dne 7. 8. 2023, č. j. 34 Az 27/2023-22, ze dne 11. 1. 2024, č. j. 32 Az 45/2023-39, ze dne 19. 1. 2024, č. j. 41 Az 49/2023-33, a ze dne 2. 2. 2024, č. j. 34 Az 48/2023-53]. Soud systémové nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III v těchto věcech shledal (žalovaný v nich nepodal kasační stížnost). Výjimkou je jen rozsudek ze dne 24. 7. 2023, č. j. 32 Az 23/2023-46, ve kterém soud systémové nedostatky neshledal. Tento rozsudek se

ovšem nevypořádal minimálně s argumentací v rozsudku 41 Az 20/2023, na kterou pak navázaly další výše citované rozsudky včetně rozsudku samotného soudního oddělení 32 Az. Jde proto jen o jedno vybočení z jinak ustáleného pohledu zdejšího soudu na dané téma. Nejvyšší správní soud se tématu systémových nedostatků v Maďarsku v posledním zhruba roce nevěnoval.

44. Na své závěry o existenci systémových nedostatků maďarského azylového systému zdejší soud nyní navazuje. Neshledal důvod se od nich odchylovat, protože se v podstatných okolnostech nic nezměnilo, natož aby se to změnilo k lepšímu. Maďarsko lze dlouhodobě řadit mezi „problémové“ země. Soudy několika členských států ve vztahu k němu v minulosti (zejména v období let 2015 až 2016) konstatovaly existenci systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, které bránily tomu, aby Maďarsko bylo příslušné k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu (viz odkazy v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016-22).
45. Problémem bylo zejména plošné odmítání meritorního posouzení žádostí o mezinárodní ochranu proto, že maďarská právní úprava v rozporu s unijním právem označila Srbsko za bezpečnou třetí zemi a všechny žadatele, kteří na území Maďarska vstoupili ze Srbska, tam vracela. Existovala proto reálná hrozba, že by žadatelé v případě jejich přemístění do Maďarska následně čelili řetězci dalšího navrácení (tzv. *chain refoulement*) skrze státy neposkytující dostatečné záruky, že se žadatelé budou moci účinně dovolat mezinárodní ochrany (viz bod 46 rozsudku 41 Az 20/2023).
46. I Nejvyšší správní soud v té době konstatoval, že tato skutečnost „může, ať již samostatně nebo společně s dalšími relevantními skutečnostmi, představovat závažné důvody se domnívat, že v daném členském státě dochází k systémovým nedostatkům azylového systému ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce [nařízení Dublin III], jež s sebou nesou pro žadatele o mezinárodní ochranu riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie a tudíž brání přemístění daného žadatele o mezinárodní ochranu do tohoto členského státu, byť by byl tento stát na základě uvedeného nařízení primárně určen jako příslušný pro vyřízení dané žádosti o mezinárodní ochranu.“ (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016-22).

Maďarský azylový systém v judikatuře Soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva

47. Tomu, že Maďarsko se již dlouhodobě potýká se závažnými nedostatky azylového systému nasvědčuje i rozsudek Soudního dvora ze dne 17. 12. 2020 ve věci *Komise proti Maďarsku*, C-808/18. Soudní dvůr vyhověl žalobě Evropské komise a konstatoval, že Maďarsko neplní své povinnosti vyplývající z několika ustanovení návratové, procedurální a přijímací směrnice.
48. Soudní dvůr dále v loňském rozsudku ze dne 22. 6. 2023 ve věci C-823/21, *Komise proti Maďarsku*, rozhodl, že maďarská právní úprava odporuje unijnímu právu. Maďarsko „tím, že podmínilo možnost učinit žádost o mezinárodní ochranu pro některé státní příslušníky třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti nacházející se na území Maďarska nebo na hranicích tohoto členského státu předchozím předložením prohlášení o úmyslu u maďarského velvyslanectví nacházejícího se ve třetí zemi a vydáním cestovního dokladu, který jim umožňuje vstup na maďarské území, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 6 [procedurální] směrnice.“ (pro přehlednost upravil soud).

49. Evropská komise navíc na Maďarsko podala novou žalobu kvůli neplnění povinností plynoucích z výše uvedeného rozsudku ze dne 17. 12. 2020 ve věci *Komise proti Maďarsku*, C-808/18. Soudní dvůr o ní rozhodl rozsudkem ze dne 13. 6. 2024, *Komise proti Maďarsku*, C-123/22. Shledal, že Maďarsko opravdu nepřijalo všechna opatření, která vyplývají z daného rozsudku, a nesplnilo tak své povinnosti podle čl. 260 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie. Uložil kvůli tomu Maďarsku jednorázovou pokutu ve výši 200 000 000 eur spolu s denními pokutami od vyhlášení rozsudku až do splnění nesplněných povinností – ve výši 900 000 eur ve vztahu k povinnostem plynoucím z procedurální směrnice a 100 000 eur ve vztahu k povinnostem týkajícím se návratové směrnice.
50. Maďarsku se v otázkách týkajících se jeho azylového systému v posledních letech nedaří ani u Evropského soudu pro lidská práva. Již ve výše citovaných rozsudcích krajský soud upozorňoval žalovaného na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8. 7. 2021 ve věci *Shahzad proti Maďarsku*, č. 12625/17, ze dne 22. 9. 2022 ve věci *H. K. proti Maďarsku*, č. 18531/17, a ze dne 4. 5. 2023 ve věci *R. N. proti Maďarsku*, č. 71/18. Štrasburský soud v nich shledal porušení čl. 4 Protokolu č. 4 k Evropské úmluvě o lidských právech, který zakazuje kolektivní vyhoštění cizinců. A porušení čl. 13 této úmluvy, který garantuje právo na účinný prostředek nápravy, pokud jednotlivec vznáší hájitelné tvrzení o porušení jeho práv chráněných danou úmluvou. Ve všech třech případech šlo zjednodušeně řečeno o to, že stěžovatelé, kteří chtěli v Maďarsku požádat o azyl, čelili vytlačení (*push-back*) na srbské území, aniž by kdokoliv posoudil jejich individuální situaci. A aniž by měli kde se proti tomuto postupu maďarských orgánů bránit.
51. K těmto rozsudkům lze poté přidat v mezidobí vydaný rozsudek ze dne 5. 10. 2023 ve věci *Shahzad proti Maďarsku* (č. 2), č. 37967/18, ve kterém štrasburský soud shledal porušení zákazu špatného zacházení při nuceném návratu stěžovatele do Srbska. V rozsudku ze dne 12. 10. 2023 ve věci *S. S. a ostatní proti Maďarsku*, č. 56417/19 a 44245/20, Evropský soud pro lidská práva opět shledal porušení čl. 4 Protokolu č. 4 k Evropské úmluvě o lidských právech, který zakazuje kolektivní vyhoštění cizinců. Maďarské orgány k němu přistoupily u sedmi jemenských a tří afghánských žadatelů o azyl. V dané věci opět štrasburský soud shledal i porušení čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech, který zakazuje špatné zacházení.
52. V několika věcech pak Maďarsko porušilo právo na osobní svobodu podle čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech, často ve spojení s čl. 3 téže úmluvy (viz rozsudky ze dne 4. 9. 2023 ve věci *M. N. a A. A. proti Maďarsku*, č. 48139/16 a 7077/15, ze dne 5. 10. 2023 ve věci *M. A. a ostatní proti Maďarsku*, č. 58680/18, z téhož dne ve věci *P. S. a A. M. proti Maďarsku*, č. 53272/17, z téhož dne ve věci *O. Q. proti Maďarsku*, č. 53528/19, ze dne 22. 2. 2024 ve věci *M. H. a S. B. proti Maďarsku*, č. 10940/17 a 15977/17, a ze dne 21. 3. 2024 ve věci *L. proti Maďarsku*, č. 6182/20).
53. Lze ještě doplnit rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. 6. 2024 ve věci *H. L. proti Maďarsku*, č. 37641/19. Případ se týkal iráckého státního příslušníka, který přicestoval do Maďarska, požádal o mezinárodní ochranu a následně ho umístili do tranzitní zóny Tompa. Nedostával tam stravu, dokud Evropský soud pro lidská práva v tomto směru nevyhověl jeho návrhu na vydání předběžného opatření. Štrasburský soud kvůli neposkytování jídla po dobu osmi dnů shledal porušení čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech.

54. Ze všech těchto rozsudků evropských soudů lze dovozovat, že *Maďarsko nikdy nepřestalo být problémové*, pokud jde o to, jak tamější azylový systém zachází se žadateli o mezinárodní ochranu.

Konkrétní posouzení námitky systémových nedostatků maďarského azylového systému v této věci

55. Žalovaný měl o výše citované judikatuře vědět (až na rozsudky v bodech 49 a 53, které evropské soudy vydaly až po vydání jeho rozhodnutí – na ten v bodě 49 už ovšem odkazoval žalobce v žalobě a žalovaný měl prostor se s ním vypořádat ve vyjádření k žalobě, přičemž tento prostor nevyužil; soud je každopádně bere v potaz, aby naplnil čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III, jak ho vyložil Soudní dvůr v rozsudku ze dne 15. 4. 2021, *H. A.*, C-194/19). Žalovaný tedy měl na základě této evropské judikatury a na základě nedávných rozsudků Krajského soudu v Brně (viz bod 43 výše) vědět o dlouhodobých o problémech, které soudy v maďarském azylovém systému spatřují.
56. Bylo proto namístě, aby v tomto kontextu obzvláště pečlivě zhodnotil, zda se situace v Maďarsku zlepšila a zda tamější azylový systém již nevykazuje natolik závažné nedostatky, jako tomu bylo dřív. Tato povinnost přitom leží pouze na žalovaném, který odpovídá za dodržení mezinárodního závazku nevystavit žadatele špatnému zacházení tím, že jej navrátí do země, kde by mu takové zacházení mohlo hrozit. *Není proto podstatné, že žalobce v průběhu správního řízení žádné konkrétní námitky ve vztahu k maďarskému azylovému systému neuvedl.* Stačí, že tyto námitky vznesl v žalobě (obdobně viz bod 50 rozsudku 41 Az 20/2023).
57. Žalovanému je nejprve třeba vytknout, že si neopatřil podklady, které by obsahovaly informace podporující jeho závěry, resp. ze kterých by plynulo zlepšení situace v mezidobí od rozsudků zdejšího soudu. *Informace OAMP* i *Informace NDGAP* byly v době rozhodování žalovaného zhruba rok staré (žalovaný vydal své rozhodnutí dne 30. 5. 2024, *Informace OAMP* je přitom z 10. 7. 2023 a *Informace NDGAP* z 3. 5. 2023). Vzhledem k tomu, že rozhodnutí žalovaného v létě loňského roku a na počátku letošního roku neuspěla u zdejšího soudu, měl žalovaný už z povahy věci nyní mít aktuálnější podklady, které by případně dokazovaly, že se maďarský azylový systém v mezidobí změnil k lepšímu a již netrpí systémovými nedostatky, které zdejší soud nedávno shledal. *Informace OAMP* přitom obsahuje prakticky tytéž informace, jaké obsahovaly podklady, o něž se opírala rozhodnutí žalovaného zrušená výše citovanými rozsudky zdejšího soudu. Že *Informace NDGAP* existenci systémových nedostatků nevyvrací, už také žalovaný z rozsudků zdejšího soudu věděl (blíže viz bod 62 níže). S takovouto oporou proto rozhodnutí žalovaného mohlo jen stěží uspět.
58. Jestliže se soud nicméně zaměří na podklady, které žalovaný použil, pak podle něj z *Informace OAMP* plynou významné nedostatky, pokud jde o přístup cizinců k azylovému řízení. V roce 2022 podle ní podalo v Maďarsku žádost o mezinárodní ochranu pouze 44 osob (o rok dříve to bylo 38, viz bod 51 rozsudku 41 Az 20/2023). Již to samo o sobě stále vyvolává otazníky. Tento nízký počet podaných žádostí zřejmě souvisí s tím, že Maďarsko od května 2020 zavedlo nový systém, který výrazně omezuje možnost cizinců žádat tam o mezinárodní ochranu. Potenciální žadatel totiž musí nejprve podat prohlášení o úmyslu žádat o mezinárodní ochranu. Učinit tak může pouze na maďarském velvyslanectví v Kyjevě

nebo Bělehradě. Pouze v případě, že mu velvyslanectví povolí vstup na území, může o mezinárodní ochranu oficiálně požádat (obdobně bod 51 rozsudku 41 Az 20/2023).

59. Z tohoto obecného pravidla sice existují určité výjimky. Navrácení cizince do Maďarska na základě dublinského nařízení mezi tyto výjimky podle příslušné maďarské legislativy ovšem nepatří. *Informace OAMP* zmiňuje, že maďarské úřady v praxi umožňovaly dublinským navrátilcům pokračovat v řízení o jejich žádosti o mezinárodní ochranu podané v navracející zemi (obdobně viz bod 52 rozsudku 41 Az 20/2023).
60. Podle soudu nicméně na základě *Informace OAMP* nelze tvrdit, že by maďarský azylový systém byl koherentní s tím českým a zároveň souladný s normami EU, jak ve svém rozhodnutí uvádí žalovaný. Nemožnost žádat v Maďarsku o mezinárodní ochranu, aniž by žadatel předtím předložil prohlášení o úmyslu na maďarském velvyslanectví, vyvolává podle soudu závažné důvody se domnívat, že maďarské azylové řízení trpí systémovými nedostatky, které s sebou nesou riziko špatného zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU. *Pokud totiž není jisté, že vůbec lze v Maďarsku podat žádost o mezinárodní ochranu v souladu se zárukami plynoucími z unijního práva (k tomu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 22. 6. 2023 ve věci C-823/21, Komise proti Maďarsku), pak nelze vyloučit, že by mohlo dojít k navrácení žadatele do země jeho původu, aniž by jeho žádost o mezinárodní ochranu maďarské orgány řádně posoudily.* Takový postup odporuje zákazu navracení (*non-refoulement*; obdobně viz bod 54 rozsudku 41 Az 20/2023).
61. Žalovaný s odkazem na *Informaci OAMP* uvádí, že příslušné maďarské státní orgány v praxi umožňují cizincům vráceným do Maďarska na základě nařízení Dublin III podat žádost o mezinárodní ochranu, resp. pokračovat v řízení o žádosti podané na území odesílajícího státu (bod 59 výše). *Z toho však podle soudu neplyne dostatečná jistota, že by žalobce v Maďarsku skutečně měl možnost podat žádost o mezinárodní ochranu.* Tato možnost by totiž závisela pouze na vůli příslušných maďarských orgánů. *Právní úprava žalobci formálně nedává možnost žádost podat.* Jestliže by proto státní orgány žalobci neumožnily pokračovat v řízení o žádosti, kterou podal v Česku, nemohl by se proti jejich postupu bránit (obdobně viz bod 55 rozsudku 41 Az 20/2023).
62. *Informace NDGAP*, o kterou se žalovaný také opírá, na tom nic nemění. Výše popsanou nedostatečnou praxi, kritizovanou zdejším soudem již ve výše citovaných rozsudcích, jenom potvrzuje. Nejsou v ní žádná jiná zjištění či změny v právní úpravě či praxi. Hlavním problémem je totiž celková maďarská legislativa, která v mnohém odporuje unijnímu právu. Neplyne z ní, že by žadatel vrácený do Maďarska na základě nařízení Dublin III měl skutečnou možnost podat žádost (obdobně viz bod 27 rozsudku zdejšího soudu ze dne 19. 1. 2024, č. j. 41 Az 49/2023-33, či bod 15 rozsudku ze dne 2. 2. 2024, č. j. 34 Az 48/2023-53).
63. Podle soudu tedy na základě skutečností plynoucích z *Informace OAMP* a *Informace NGDAP* vůbec není jisté, *jestli žalobce bude mít po předání do Maďarska reálnou možnost podat žádost o mezinárodní ochranu.* Žalovaný vyšel z nesprávného závěru, že předání žalobce do Maďarska nic nebrání. Tento závěr neobstojí. *Maďarský azylový systém podle podkladů ve spise trpí nedostatky, které potenciálně mohou vystavit žalobce špatnému zacházení v podobě jeho navrácení do země původu bez řádného posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu.* Bylo proto povinností žalovaného, aby se mnohem pečlivěji zabýval situací žadatelů navracených do Maďarska v rámci dublinského řízení. Měl se ujistit, že v Maďarsku budou se žalobcem i přes existující nedostatky zacházet tak, aby to nevedlo k porušení zákazu navracení (*non-refoulement*).

64. Předání žalobce by podle soudu bylo slučitelné s čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III pouze v případě, že by žalovaný obdržel od maďarských orgánů *individuální záruky*, že *žalobci umožní žádost podat* (srov. rozsudky zdejšího soudu 41 Az 20/2023, bod 56, ze dne 7. 8. 2023, č. j. 34 Az 27/2023-22, bod 25, ze dne 11. 1. 2024, č. j. 32 Az 45/2023-39, bod 32, ze dne 19. 1. 2024, č. j. 41 Az 49/2023-33, body 24 až 29, a ze dne 2. 2. 2024, č. j. 34 Az 48/2023-53, bod 20). To se však nestalo.
65. Diplomatické záruky jsou ujednáním mezi dvěma státy, jimiž stát, který přijímá osobu, poskytuje státu, který osobu navrácí, záruku (závazek), že s osobou, které se tato záruka týká, bude nakládat v souladu s podmínkami stanovenými v tomto ujednání, resp. v souladu se závazky podle mezinárodního práva [United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). *UNHCR Note on Diplomatic Assurances and International Refugee Protection*. Geneva, 2006, bod 1, dostupné z: <http://www.refworld.org/docid/44dc81164.html>]. Země původu se tak zavazují vyloučit riziko porušení lidských práv tím, že nad rámec svých současných povinností garantují dodržování podmínek sjednaných v zárukách (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2020, sp. zn. II. ÚS 2299/19, body 79 a 80).
66. Poskytnutí individuálních záruk má své místo zejména v extradičním řízení. Lze je však jistě využít i v řízení o předání podle nařízení Dublin III, existuje-li riziko, že se žadateli v příslušném státě nedostane řádného přijetí. Evropský soud pro lidská práva také ve věci *Tarakhel proti Švýcarsku* (rozsudek ze dne 4. 11. 2014, stížnost č. 29217/12) shledal porušení čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech, pokud si švýcarské orgány v dublinském řízení neopatřily záruky od italských orgánů, že stěžovatelé (rodina s několika dětmi) budou v Itálii v zařízeních uzpůsobených věku dětí a že rodina bude moci zůstat pohromadě. Byť tedy povinnost zajistit diplomatické záruky opravdu výslovně neplyne z nařízení Dublin III, jak žalovaný tvrdí, plyne v konkrétních okolnostech této věci z mezinárodního práva lidských práv – konkrétně ji soud dovozuje z čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech.
67. Individuální záruky přitom nelze nahradit *Informací NDGAP*, která je jen obecnou informací poskytnutou maďarskými azylovými úřady orgánům Evropské unie. Nemůže dostatečně vyvrátit výše popsané obavy. Žalovaný ve vyjádření k žalobě sice uvedl, že o individuální záruky požádal, ale maďarská strana mu odpověděla jen *Informací NDGAP*. Ve správním spise ovšem není žádný doklad, který by tvrzení o tomto postupu žalovaného prokazoval. Soud navíc obecně tomuto tvrzení nerozumí. Žalovaný měl údajně požádat o individuální záruky pro žalobce na konci ledna letošního roku. Žalobce však podal žádost o mezinárodní ochranu až o měsíc později, na konci února. Nemohlo tedy jít o individuální záruky konkrétně pro něj. Právě o individuální záruky pro žalobce tedy žalovaný měl po podání jeho žádosti o mezinárodní ochranu případně požádat.
68. Námitky žalobce týkající se čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III jsou tedy důvodné.
69. V dalším řízení má žalovaný několik možností. Buď si opatří nové aktuální podklady, ze kterých bude opravdu plynout, že již maďarský azylový systém netrpí systémovými nedostatky, jimiž trpěl. Pak by žalovaný mohl znovu rozhodnout o přemístění žalobce. Stejně by mohl rozhodnout, pokud by si již tentokrát vyžádal a obdržel od maďarské strany skutečné individuální záruky pro žalobce, že mu v Maďarsku umožní požádat o mezinárodní ochranu, resp. pokračovat v řízení o jeho žádosti podané v Česku. Pokud se jedno nebo druhé nepovede, pak nezbude, než aby Česko převzalo odpovědnost za posouzení žádosti žalobce namísto Maďarska (čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III).

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

70. Z výše uvedených důvodů soud zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V dalším řízení pak bude žalovaného vázat právní názor, který soud vyslovil v tomto rozsudku.
71. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žádné náklady ale nevyčísлил. Proto mu je soud nepřiznal. Neúspěšný žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.
72. Soud již nerozhodoval o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku jeho žalobě. Bezodkladně poté, co to bylo procesně možné, totiž přistoupil rovnou k meritornímu rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 12. července 2024

Martin Kopa
samosoudce